

V tihem gozdnem okolju

Dom Rdečega križa na Vranskem je že sprejel prve predšolske otroke

Brigadirji si nabirajo tudi dragocene izkušnje za prihodnje akcije.

Dom Rdečega križa v vasi Stopnik blizu Vranskega vsako leto sprejme številne bežigradske otroke, ki v lepem in predvsem zdravem okolju preživijo nekaj dopustniških dni. Ker so prvi otroci letos že prestopili vrata doma in je torej ta že začel z delom, smo se odločili, da obiščemo otroke, da jih povprašamo kako so zadovoljni, kaj delajo. Zanimalo nas je tudi, kaj vse lahko dom nudi otrokom za tisti čas, ko je pravzaprav otrokov drugi dom.

Kazalo je, da se bo nebo končno zvedrilo in da bo po deževnih dneh posijalo sonce ko sem se odpravil proti Vranskemu. Dobro uro vožnje z avtobusom, približno pol ure hoda po lepi gozdni poti in zaslusal sem živahno otroško govorico. Mislil sem, da sem že na cilju, vendar sem se ustel. Otroci so se podli po gozdu in nabrali borovnice. Prav neverjetno je, kako skrbno so pobrali vsako borovnico. Nekateri so jih metali v posebno posodo, drugi pa kar v usta. Zato ni čudno, da so bili vsi modri okrog ust, nekateri tudi po obliki. Prišel sem ravno v času, ko je bila v domu prva izmena, torej predšolski otroci. Njim pa seveda ne moremo zameriti, če si malo popackajo roke in oblekice. Stari od tri do šest let so še nagajivi in prav veselo jih je bilo gledati.

Imel sem torej srečo, da sem otroke tako hitro našel. Seveda niso bili sami. Nanje so namreč ves čas pazile budne oči vzgojiteljice. Ker je bilo do kosila še dovolj časa, v gozdu pa je bilo tako prijetno in hladno, sem ostal z otroki in se z njimi pogovarjal. Bili so močnejši in beseda jim ni šla z jezika. Prav so imeli. Nekdo se nenajavljeno pojavi v nji-

hovi družbi kot kak bav-bav in jun pricne sprasevati. Le kdo mu o odgovarja. Majna punčka se je končno le ojunacila in mi prav potihoma povedala, da ji je v domu všeč, le, da bi rada čimprej domov. Svojo željo je utemeljila s tem, da mora po večerji takoj v posteljo, doma pa lahko gleda televizijo. Otrokova želja je razumljiva, vendar je v domu red in treba ga je spoštovati. Po večerji se malo klepetajo, nato pa v posteljo. Pika.

Bližal se je čas kosila, pol podne je bilo in odpravil smo se proti domu. Pot nas je vodila skozi prelep gozd, čez travnike in končno smo prispeli na veliko jaso. Na levi in desni sem opazil gugalnice, vrtiljak, bazen in druga sportna igrišča, na sredi pa je kraljeval dom. Ko sem ga nekaj časa gledal nisem mogel verjeti, da je v njem toliko prostora, toliko sob. Dve kuharici skrbita za dobro hrano in pijačo, vzgojiteljice in pedagoški vodja (obtemer je tudi medicinska sestra) za otroke, čistilka pa za snago. Seveda pa je glavni upravitelj doma, mož, ki skrbi, da je vse v redu, vse po načrtu. Pravijo mu kar tovariš Rok. Poiskal sem ga. Zagorel v obraz, prijazen pogled. Slišal sem da je dom nekaj časa posloval zelo slabo, sedaj pa, ko je prišel tovariš Rok, je vse v redu. Po načinu, kako so ga vsi s spoštovanjem gledali (vsi otroci so ga glasno pozdravili), sem to tudi verjel. Se bolj pa sem začel verjeti, ko sva se pogovarjala. Vseskozi je poudarjal veliko skrb za otroke in videlo se je, da bi naredil vse, samo, da bi otrokom kar najbolje ustregel.

»Predvsem moram poudariti,« je dejal, »da smo tukaj vsi zaradi otrok. Radi bi, da bi se otroci v našem domu kar najbolje počutili.«

Ljubezem se vrača Ljubeznjo. Zato ni čudno, da si večina otrok, ki so preživeli nekaj brezkrobnih dni v domu RK, že, da bi se prišli, da bi ostali dalj časa.

»Dosljej je dom delal dokaj slabo, sedaj pa je bolje, je nadaljeval tovariš Rok. V domu je sedaj 52 predšolskih otrok, to je največ, kar lahko jem sprejme. Za drugo izmeno je prijavljenih že 48 otrok, kar je tudi zelo veliko. Dom smo sedaj nekoliko uredili, da je poskrbljeno res za vse. Kmečko sobo smo preuredili v spalnico in imamo sedaj pet sob, kopalnico s straniščem, jedilnico, ambulanto, majhno pisarno, shrambo in klet.

Ne smemo pozabiti, da so nekateri delovne organizacije veliko pomagale (Termika, Sport oprema). Posebno se moramo zahvaliti tudi republiški odboru RK, ki je prispeval veliko stvari, ki jih dom kot je naš nujno potrebuje. Imamo torej vse. Zelenjavo in sadje pridelujemo sami, kruh in meso pa dobimo v Prekopi. Seveda pa bi lahko imeli še več, še lepši dom. Marsikatera delovna organizacija v občini bi rada pomagala, le reklame je premalo.

To je le nekaj stvari ki mi jih je povedal tovariš Rok — človek, ki ima največ zasluga za to, da je dom sedaj res urejen tako kot so si mnogi želeli. Dom v Stopniku so pred kratkim obiskali tudi aktivisti RK. Bilo jim je zelo všeč in izrazili so željo, da bi tudi oni radi preživeli nekaj dni v tihem gozdnem okolju. Osnovna organizacija RK Posavje je o tem predlogu že razprala. Predlog je, naj bi dom odprli tudi za starejše in to ne samo za tiste iz bežigradske občine. Osnovna organizacija Posavje bo pripravila konkreten predlog, da se to uresniči tudi v praksi. Seveda pa tega predloga ne bo moč uresničiti brez podpore delovnih organizacij. Potrebna so namreč finančna sredstva za sanacijo doma. Če bi to uspeli narediti, potem bi v domu lahko prirejali tudi razne seminarje, konference in podobno.

Otroci so torej zadovoljni, zadovoljni pa smo bili tudi mi. Po pravici povedano si nisem mislil,

da dom leži v tako lepi okolici in da je poskrbljeno za vse. Otroci dopoldne hodijo na izlete v bližnje okolice, popoldne pa se igrajo na igriščih pri domu. Letos so igrišče malo doolnili, uredili so nekaj novih prostorov za igranje.

Preden sem se odpravil, sem še enkrat pogledal otroke. Lepo so sedeli v veliki jedilnici in čakali na kosilo. Nekateri so se nagajivo smejali, drugi pa so nemo čakali na glavni dnevni obrok. Kaj so dobili na mizo nisem vi-

del, po prijetnem vonju, ki se je širil iz kuhinje sodeč, pa je morala biti stvar mamljiva in dobra. Dober tek otroci, sem si mislil in se odpravil nazaj proti Vranskemu.

Med otroki sem torej preživel nekaj prijetnih trenutkov in ni mi žal. Družba otrok, predvsem predšolskih, je vedno prijetna in zanimiva hkrati. Važno je, da se v domu dobro počutijo. Po njihovih izjavah in smejočih obrazih sodeč je bilo videti, da so zadovoljni.

V. BEZNIK

Tisoč otrok na urah pravljic

Uspela akcija v krajevni skupnosti Boris Kidrič

Ob Titovem rojstnem dnevu je Društvo prijateljev mladine v krajevni skupnosti Boris Kidrič zaključilo uspelo izvedeno akcijo ur pravljic. V obdobju treh mesecev je društvo pripravilo 10 ur pravljic, ki jih je obiskalo skupno 1054 otrok.

V imenu članov odbora društva se zahvaljujejo vsem, ki so kakorkoli pripomogli k izvedbi zastavljenega programa. Predvsem se je izkazala krajevna skupnost, ki je brezplačno odstopila uporabo dvorane, krila stroške elektrike, čiščenja ter prevoza rekvizitov. Izkazale so se tudi vzgojiteljice iz VVZ Mladi rod, ki so sodelovale v programu in prispevale k večji udeležbi otrok s tem, da so jih obveščale v vrtcih. Zahvaljujemo se tudi Branki Jurca, Kristini Brenkovi, Eli Peroci ter Niku Goršiču za sodelovanje, Osnovni šoli Franceta Bevka za 4-kratno posojilo episkopa, garažam PTT za prevoz kulis, kakor tudi Pionirskemu domu — oddelku za gledališko vzgojo, ki ga vodi Draga Ahačič ter oddelku za lutkovno vzgojo pod vodstvom Lojzeta Kovačiča.

V imenu občinske Zveze prijateljev mladine ter v imenu staršev in otrok pa se zahvaljujejo za uspešno izpeljano akcijo Riki Nepužlanovi, predsednici društva, ki je bila pobudnik in organizator te akcije ter članom odbora, ki so aktivno sodelovali: Dragici Kobetovi, Anici Kastelic ter Aljoši Praisu.

M. V.

Tudi letos je občinski odbor Zveze rezervnih vojaških staršev nagradil učence 7. in 8. razredov osnovnih šol za najboljše spise na temo o JLA. Nagrajence so z avtobusom odpeljali na Ljubelj, kjer so prisostvovali odkritju spominskih plošč, pot pa jih je vodila še v Begunje in Drago. O trpljenju med okupacijo jim je pripovedoval nekdanji interniranec tov. Mikič. Na sliki: Bežigradčani v Dragi pri Begunjah.

HO - RUK NA KOZJANSKEM

Zvezna mladinska delovna akcija spet v Sloveniji

Prav te dni končuje tri tedne dela tretja izmena zvezne mladinske delovne akcije Kozjansko 74. Med 140 brigadirji te izmene je bilo tudi 80 Ljubljancev, ki so svojo brigado poimenovali po X. ljubljanski SNOUB. Na letošnji akciji, na kateri se bo v šestih izmenah izmenjalo okoli 1000 brigadirjev iz vse Slovenije in iz pobratenih mest iz drugih republik, mladi gradijo cesto Gračnica—Lednišča ter vodovodno omrežje.

V X. ljubljanski brigadi, kot nam je pripovedoval komandant brigade Miro Gavez, ni bilo mladih iz drugih republik. Kljub temu, da tisto pravo tovarštvo med narodi ni moglo zaživet, so bili odnosi med brigadirji vseskozi zglejni. Dokaz za to je tudi velika ustvarjalnost pri delu in v prostovoljnih dejavnostih.

Obvezno dopoldansko delo, ki je predvideno v programu, kot pravi Miro Gavez, so brigadirji vsak dan presegli, če jim ga le ni zagodilo vreme, ki je bilo v tej izmeni še posebej muhasto. In še več. Cesar zaradi dežja niso naredili, so ob lepem vremenu udarniško. Skoraj vsak dan pa so se odločili tudi za udarniško delo po kmetijah, kjer so pomagali domačinom pri urejanju dovoznih poti, pri

kopanju jarkov za vodovodne priključke ipd.

Komandant letošnje akcije Zlato Vogrič, sicer sekretar komisije za družbene aktivnosti pri RK ZMS nam je o Ljubljancevih med drugim dejal:

»Se nobena brigada doslej ni bila tako ustvarjalna. Čeprav je med 80 brigadirji le 30 mladih iz delovnih organizacij, so se dobro odrezali pri delu na trasi. Tudi žuljev ni bilo veliko. Prosti čas, ki je namenjen interesnim dejavnostim, pa so si organizirali tako, da so imeli več kot 15 predavanj, ki sodijo v sklop družbenopolitičnega usposabljanja na akciji, celo vrsto športnih in kulturnih prireditev z domačini, med akcijo pa so se tudi pobratili z Gregorčičevo brigado iz Nove Gorice.«

Brigadirji na Kozjanskem ne gradijo le ceste in vodovoda. Mladi postavljajo novo življenje. Lani so otroci iz mnogih vasi, ki jih sedaj že povezujejo novi kilometri lani začete ceste, hodili v šolo peš, tudi po dve uri daleč. Letos se peljejo s šolskim avtobusom. Še lani so kmetje nosili mleko daleč do prvega zbirališča, saj kamion ni mogel do vasi. Največji dokaz, da bo življenje na tem območju, ki je zaenkrat najbolj nerazvito

v Sloveniji, le postalo boljše in da za kruhom ne bo treba več v mesto, je dejstvo, da domačini adaptirajo stanovanjske stavbe, da gradijo nova gospodarska poslopja, pa tudi na občinska vrata so že potrkali s prošnjami za vikenda na Kozjanskem.

Akcija Kozjansko 74, po več kot 12 letih prva zvezna akcija v Sloveniji, pa je pomembna tudi za mlade same. To je šola za vodenje naslednjih delovnih akcij, šola za delo v aktivni zvezi mladine, torej v domači sredini. Letos je organizator akcije — republiška konferenca ZMS — zaradi majhnega brigadirskega naselja in omejenih sredstev morala zavrniti več tisoč mladih, ki so želeli na akcijo.

VILI PŠENIČNY

POPRAVEK

V članku »Uspešen preizkus znanja«, objavljenim v 121. številki, sta se nam vrinili dve neljubi napaki. Pokrovitelj tekmovanja šolskih ekip prve pomoči je bilo poleg podjetja Avtoobnova še podjetje Commerce; pri srednjih šolah sta prvi dve mesti zasedli ekipi šole PTT, tretja pa je bila Gradbena tehniška šola.

Trikrat večja proizvodnja

25 let Tovarne električnih aparatov Iskra na Savski cesti

Iskra — Tovarna električnih aparatov v Ljubljani, ki praznuje 25-letnico obstoja je samostojna organizacija združenega dela v sestavi združenega dela ZP Iskra Kranj.

Tovarna je bila ustanovljena 29. junija 1949. z odlokom predsednika republike Josipa Broza Tita z naslovom Tovarna električnih aparatov »TELA« s sedeštem v Ljubljani.

Tovarna ima obrat relejev na Savski cesti 3, obrat montaže v Dobropolju obrat naprav v Šiški (Iskrin kompleks) ter obrat v gradnji v Makolah pri Slovenski Bistrici.

Trenutno zaposluje 1.334 delavcev. Plan proizvodnje za leto 1974 predvideva 256.071.000 din s rastjo 31,2 odstotka.

Proizvodnja: stikalnici in zaščitni aparati za energetiko in industrijo, naprave za avtomatiko in daljinsko upravljanje ter merjenje v energetiki in transportu (plinovodi, naftovodi, ladijski transport), signalno-varnostne naprave, naprave za programsko vodenje strojev, stroji za obdelavo kovin, raziskovanje, načrtovanje,

projektno in proizvodno, projektno in tehnoloških procesov itd.

Dejavnosti tovarne je tako obsežna, da je v nekaj stvkih nikakor ne moremo zaobseči, toda oglejmo si raje nekaj podatkov iz njene osebnosti izkaznice.

Ideja za ustanovitev tovarne za releje, zaščitne in signalne naprave sega v prva povojna leta gradnje elektrarne Mariborski otok. Z zveznim odlokom je bila 1949. leta, kot smo že omenili, ustanovljena TELA. Z integracijo 1961. leta se je tovarna združila s kranjsko Iskro, kar pomeni novo pot še intenzivnejšega razvoja.

V prvih desetih letih zasnovani proizvodni program Tele je po združitvi prerastel svoj prvotni program tako po tehnologiji kot po obsegu proizvodnje.

Letos se začne druga faza gradnje proizvodnih prostorov z ustanavljanjem novega proizvodnega obrata relejev v Makolah na štajerskem. Namen je naslednji: zaposliti ljudi v

zaostalih Halozah, uteceno proizvodnjo usmeriti v dislocirane obrate, ker matična tovarna na Savski cesti v Ljubljani postaja laboratorij za osvajanje novih proizvodov in zaključnih naprav.

Ob koncu 1949. leta je tovarna opremila prvo hidroelektrarno Savica z napravami za zaščito in signalizacijo. Ta dejavnost tudi danes predstavlja osnovno delo in usmeritev tovarne. Danes uvajajo že elektronske elemente v zaščito in signalizacijo.

V okviru združenega podjetja Iskra je bila urednena programska specializacija, ki je zajela tudi to delovno organizacijo. Delitev programa je narekovala opustitev proizvodnje zračnih in oljnih stikal ter prenosa v Kranj. To je bil dokaj težak udarec za tovarno, saj smo morali opustiti najbolj učečni del proizvodnje.

Ce je vrednost proizvodnje znašala 1949. leta 2.900 (N) din, je znašala lani 196.854.341 din, letošnji plan pa predvideva 256.016.805 din. Vrednost proizvodnje na zaposlenega je 1949.

leta znašala 557 din, lani 171.172, letošnji plan pa govori o 192.305 dinarjih

Intenzivni razvoj je tovarna dosegla po 1966. letu, in sicer z uvedbo organizacije dela po sistemu Work-Factor, s pospeševanjem velikoserijske proizvodnje, novatorstva in racionalizatorstva, avtomatizacijo in drugimi ukrepi moderne organizacije dela in proizvodnje.

Uvedba WF sistema pomeni velik napredek v neposredni proizvodnji, saj delavec ne opravlja več nepotrebnih gibov in dosega maksimalne učinke pri minimalnem naporu.

Tovarna štipendira 35 ljudi na poklenih, srednjih visokih in višjih šolah ter vsestransko skrbi za družbeno-politično delovanje in družbeni standard zaposlenih.

Perspektivni razvoj tovarne predvideva trikratno povečanje proizvodnje pri 10-odstotnem povečanju zaposlenih. Predvideli so tudi nove specializacije proizvodnih programov in integracijske procese v okviru branž med posameznimi TOZD.

N. N.